

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A Magyar Természettudományi Múzeum

c. időszak kiállításáról

Az NKA-nál elnyert pályázat azonosítója: 2313/0094/09

A kiállítás címe: **Predátorok**

Típusa: interaktív, időszak kiállítás

Szakmai tartalom: paleontológia, zoológia, etológia

Ideje: 2009. március 18. – november 23.

Helyszín: Magyar Természettudományi Múzeum, Ludovika tér 2–6., Kiállítási Csarnok

Terület: 900 m²

Kiállításkonceptió

A kiállításban az élővilág egyik legszembetűnőbb, legvonzóbb és egyben legbonyolultabb jelenségét a ragadozó élőlények zsákmányfogási technikáit mutattuk be. Az interaktív bemutató segítségével azokat a téveszméket is tisztáztuk, amelyek e témát övezik. Különböző, a látogató számára jól ismert állatfajokon (vagy csoportokon) mutattuk be, hogy mire van szüksége egy jó vadásznak ahhoz, hogy zsákmányát el tudja ejteni: milyenek az érzékszervei, hogyan kutatja fel a zsákmányát, milyen „eszközei és fegyverei” vannak, milyen trükköket vet be a sikeres vadászatért; milyen stratégiájuk van.

A kiállítás többszintű, interaktív bemutató. A látogató az interaktív mozgó maketteket és egyéb interaktív elemeket kipróbálhatja, a megfogható tárgyakhoz hozzányúlhat. Ezáltal maga is átéli a jelenséget. Az egyes tartalmi egységek szigetszerűen vannak elrendezve, kötelező haladási útvonal nincs.

A kiállítás fő attrakciója 3 db sokszorosára nagyított, interaktív állatmakett, illetve 1db növény makett. A mozgó, interaktív életnagyságnál jóval nagyobb modellek (2 m), melyek a kifinomult érzékszervek működését és a vadászati technikákat szemléltetik, preparátumokkal és egyéb interaktív játékokkal kiegészítve:

A kiállítás tartalmi egységei:

1. Bevezető

2. Keli Sziget: Harcképcsarnok

Dinóktól a krokodilig

A ragadozó életmód ősidők óta jelen van a természetben. Az egyik legfélelmetesebb példái a dinoszauruszok és rokonaik a mai krokodilok. Ma talán a krokodilok az egyik legfélelmetesebb ragadozói az élővilágnak. Vajon miért olyan sikeresek évmilliók óta? A dinoszauruszoktól a krokodilokig mutatunk be maketteket, fossziliákat és preparátumokat. A sort egy mozgatható krokodilmakett zárta, ami az állat gyorsaságát és „fegyvereit” mutatja be.

3. Tengerkék-barna Sziget: Baljós árnyék

Macskafélék és cápák

A szárazföldi és a tengeri csúcsragadozók bemutatása a macskaféléken és a cápákon keresztül. A barna térben különböző, közismert macskaféle fajok preparátumait, koponyáit láthatta (oroszlán, kardfogú, párduc, hópárduc, házimacska, hiúz) a látogató. Több interaktív játék ismertette jellemző tulajdonságaikat.

A kék térben több cápafaj preparátuma látható (2 szirti cápa, pörölycápa, macskacápa) felfüggesztve. Egy interaktív vitrinben nagyító alatt átható egy cápaállkapocs, cápafogak, őscápafogak, cápabőr.

4. Piros-fekete Sziget: Másképp

Kígyók

A kígyók mindent másképpen csinálnak. A kígyók (gyíkok is) különleges érzékelési technikáját vesszük sorra: a szemével mást lát, mint mi, a nyelvével szagol és van hőképezékelő szerve is. Nincsenek lábaik, mégis gyorsak.

5. Színváltó Sziget: Próba szerencse

Békák

Néhány állatfaj rendkívül ügyesen célozza meg és kapja el áldozatát. A békák és a kaméleonok a nyelvüket használják eszközül, mint egy légycsapót. Ugyanakkor segítségükre van látószervük és az, hogy képesek rejtőszíneket felöltetni.

Egy interaktív **mozgó békamakett** segítségével a látogató kipróbálhatta, hogyan vadásznak ezek az állatok.

6. Sárga Sziget: Mesterművek

Pókok

A pókok különleges vadászok. Amellett, hogy megfelelő szerszámaik (csáprágó) vannak, különböző más eszközöket is használnak: pl. hálót, csapdát.

Egy nagy méretű **interaktív darázspók** makettjét mozgathatta a látogató. A látványos makett mellett több játékon keresztül ismerhették meg a pókok különböző vadásztechnikáit.

7. Égkék Sziget: Célkeresztben

Ragadozó madarak

A ragadozó madarak különleges vadászok. Amellett, hogy megfelelő szerszámaik (csőr, láb) vannak, különlegesen fejlett a látásuk. A legjobb példái a nagyragadozók. Vitrinegyüttesben mutatjuk be az egyes nagyragadozók (keselyűk, sasok, sólymok, baglyok) zsákmányszerzési technikáit és képességeit, kiegészítve egy-egy interaktív egységgel.

8. Zöld Sziget: Eleven csapdák

Ragadozók a növényvilágban

Nemcsak az állatok, hanem egyes növények is lehetnek „húsevők”. A nitrogénszegény környezetben egyes növények rovarfogásra specializálódtak. Egy nagy méretű interaktív **vénusz légycsapója** segítségével ismerkedtek a látogatók a rovarfogás technikájával.

A kiállításhoz kapcsolódó kiadvány

- Szórólap
- Kiállításvezető és foglalkoztató füzet egyben Predátorok címmel

A kiállítás további hasznosítása

Már a kiállítás tervezésekor fontos szempont volt, hogy a kiállítás majdnem egésze egy vándorkiállítás formájában, az ország több településén is kerüljön bemutatásra.

- Először Debrecenben a Kölcsey Kulturális Központban került a kiállítás bemutatásra. Nyitvatartás 2009. december 1-től 2010 január 3-ig. A kiállítást kb. 3500 fő látta. Pillanatképek a Debreceni bemutatóból:

- A kiállítás második állomása Körös–Maros Nemzeti Park Igazgatósága szervezésében Szarvason, illetve Dévaványán kerül bemutatásra. A kiállítás időpontja: 2010. április 1-től június 30-ig.
- Az év második felében pedig a Szombathelyen a Savaria Múzeumban kerül kiállításra.

A kiállítás képei

Magyar Természettudományi Múzeum, Kiállítási Csarnok

